

Akköy (Yalova/Türkiye) Kırsal Mimarisinde Konut Cephelerinin Tipolojik Analizi

Şahin Durak

Doktora Programı Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, mimar_sahin_durak@hotmail.com

Sonay Ayyıldız

Yrd. Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Kocaeli, Türkiye, sonayayyildiz@gmail.com

ÖZET

Kuzeyi ve batısı Marmara Denizi ile çevrili olan Yalova ili; Türkiye'nin Marmara Bölgesi'nde, ülkenin sosyo-ekonomik açıdan önemli kentlerinden İstanbul, Kocaeli ve Bursa illerine olan yakınlığı ile ulaşım yönünden önemli bir konuma sahiptir. 2014 yılında 226514 nüfusa sahip olan Yalova'nın 6 ilçesi ve 43 köyü bulunmaktadır. Bu köylerden Akköy, Yalova'nın Termal ilçesine bağlı olup, merkezi bir konumdadır. Termal ilçesi ise, kaplıcaları ve doğal güzellikleriyle bölgenin turizm ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Bu çalışmada; Yalova geleneksel konut dokusunda önemli bir yer teşkil eden Akköy kırsal konut mimarisi araştırılmıştır. Bu konutların çoğu harap durumda olup içerisine girilememektedir. Dolayısıyla, bu kültürel mirasın tamamen yok olmadan kayıt altına alınıp gelecek kuşaklara aktarılması ve yapılacak olan yeni tasarımlara rehber olması önemli görülmektedir. Bu amaçla, Akköy'de alan çalışması yapılarak nitelikli görülen 10 konutun tipolojik analiz yöntemiyle cephe mimarisi incelenmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda; tüm konutların iki katlı, saçaklı ve kırma-kiremit çatılı olduğu, çoğunluğunun ise ahşap iskelet-yığma sistemli, ahşap ve metal giriş kapılı, ahşap giyotin (düşey sürmeli) pencereli olduğu görülmüştür. Elde edilen verilere göre; Akköy'ün özgün bir kırsal mimari dokuya sahip olduğu ve bu dokunun bölgedeki kültür turizmine de katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla söz konusu konutlarda koruma çalışmalarının yapılması, özgün yapılarına kavuşturularak yeniden işlevsel bir hale getirilmesi önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yalova, Akköy, Kırsal Mimari, Tipoloji, Cephe Tipolojisi

ABSTRACT

Surrounded by the Marmara Sea from the North and the West, Yalova city is located in the Marmara Region and has an important location in terms of transportation because of its closeness to Istanbul, Kocaeli and Bursa, three of the country's most important socio-economic cities. Yalova having 226514 population in 2014 has 6 counties and 43 villages. Akköy from these villages is bound to Termal county of Yalova and is in a central location. Termal county has an important place in the tourism economy of the area with its hot springs and natural beauties.

In this study, Akköy rural house architecture which has a significant place in Yalova traditional house pattern has been searched. Most of these houses are devastated completely and cannot be entered. Therefore, the registration of this cultural heritage before its devastation completely and the transfer to future generations and being guidance to the designs to be built is considered as significant. For this purpose, facade architecture of 10 houses considered as qualified through the fieldwork in Akköy have been examined through typological analysis method.

As a result of there search conducted; It is seen that all the houses have two storeys, eavesed and hipped roofs and most of them have wooden skeleton-stacking system, wooden and metal entrance doors, wooden guillotine (vertical sliding) windows. According to the obtained data; It is thought that Akköy has an authentic rural architectural texture and can contribute to culture tourism in this region. Therefore, it is important to make the protection works on a foresaid houses, to restore them to their authentic structures and to make them functional again.

Keywords: Yalova, Akköy, Rural Architecture, Facade Typology

1. GİRİŞ

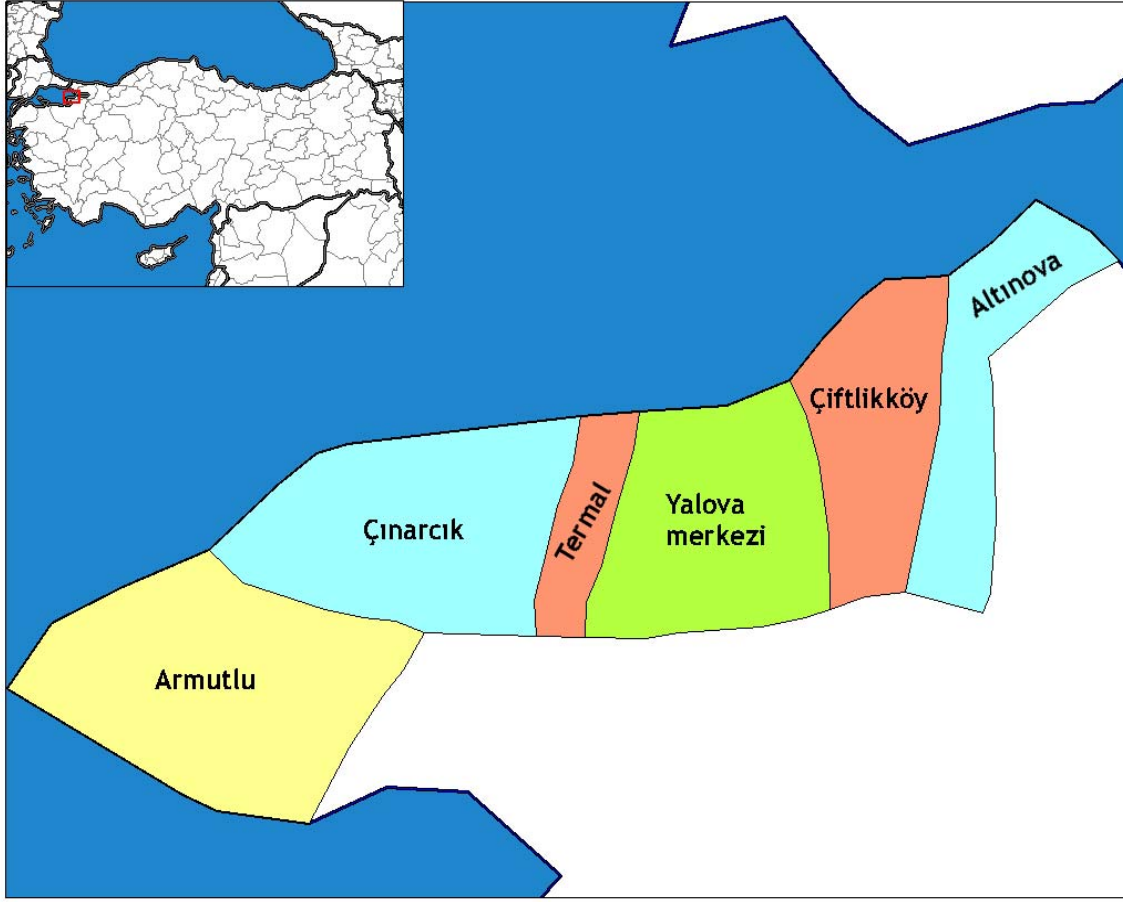
Tarihi çevreler, toplumların varoluşlarını simgeleyen önemli öğelerdir. Köklü bir geçmişe sahip olduğunu kanıtlayan bu öğeler; hem edinilmiş olan bilgi ve tecrübelerin gelecek kuşakları aydınlatmasında önemli bir rol oynamakta, hem de bölgenin kültür turizmi için potansiyel oluşturmaktadır. Zamana karşı ayakta duran ve canlı müze örneği niteliği taşıyan bu çevrelerde mimari öğeler de kültürel mirasın bir parçasıdır. Dolayısıyla kültürel mirasın gelecek kuşaklara sorunsuz aktarılabilmesi için mimari öğelerin arşivlenmesi ve korunması gerekmektedir. Bu bilinçle bakıldığında binlerce yıllık kültürel deneyimle oluşmuş kırsal mimarinin de araştırılması ve koruma altına alınması önemlidir.

Türkiye'nin Yalova ili de Geleneksel Türk Konutuna paralel özelliklerin kendi iklim, topoğrafya, kültür, sosyo-ekonomik gibi bileşenlerle şekillenmesiyle ortaya çıkmış özgün bir kırsal mimariye sahiptir. Ancak bölge genelinde yapılan literatür ve koruma çalışmaları halen yetersiz düzeydedir ve geleneksel konutlar yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Kuzeyi ve batısı Marmara Denizi ile çevrili olan Yalova (Şekil 1) ili; Türkiye'nin Marmara Bölgesi'nde, Ülkenin sosyo-ekonomik açıdan önemli kentlerinden İstanbul, Kocaeli ve Bursa illerine olan yakınlığı ile ulaşım yönünden önemli bir konuma sahiptir. 2014 yılında 226514 nüfusa sahip olan Yalova'nın 6 ilçesi ve 43 köyü bulunmaktadır. Bu köylerden özgün geleneksel kırsal mimarisi ile öne çıkan ve Yalova'nın Termal (Şekil 2) ilçesine bağlı olan Akköy (Şekil 3), merkezi bir konumdur. Termal ilçesi ise, kaplıcaları ve doğal güzellikleriyle bölgenin turizm ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Bu bağlamdan hareketle çalışmada; Yalova geleneksel konut dokusunda önemli bir yer teşkil eden Akköy kırsal konut mimarisi araştırılmıştır. Bu konutların çoğu harap durumda olup içerisine girilememektedir. Dolayısıyla, bu kültürel mirasın tamamen yok olmadan kayıt altına alınıp gelecek kuşaklara aktarılması ve yapılacak olan yeni tasarımlara rehber olması önemli görülmektedir. Bu amaçla, Akköy'de alan çalışması yapılarak nitelikli görülen 10 konutun tipolojik analiz yöntemiyle cephe mimarisi incelenmiştir. Tipolojik analiz yönteminin seçilme sebebi ise; kullanıldığı her alanda araştırmacının ele aldığı olgunun anlaşılır kılınması ve tanımlanabilmesi amacıyla yapılan sistematik bir çalışma olmasıdır.

Şekil 1. Yalova'nın Türkiye Haritasındaki Yeri (URL-1).

Şekil 2. Termal İlçesinin Yalova Haritasındaki Yeri (URL-2).

Şekil 3. Akköy'ün Yalova Haritasındaki Yeri(URL-3).

2. YALOVA'NIN KONUMU, İKLİMİ VE JEOLJİK YAPISI

Yalova, İstanbul'un bir ilçesi 6 Haziran 1995 tarihinde il olmuştur. Yalova ili, Türkiye'nin Marmara Bölgesi'nde Armutlu Yarımadası'nın kuzey kıyısı ile Samanlı Dağları'nın kuzey eteklerinde, 28°45' ve 29°35' Doğu boylamları ile 40°28' ve 40°45' Kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. Kocaeli, Bursa ve İstanbul gibi Türkiye'nin büyük kentlerine ulaşım açısından çok rahat bir konumda bulunan kente, feribot ile de yoğun yolcu giriş-çıkışı olmaktadır. İstanbul ve Avrupa yönünden gelen yolcular için kent, Ege ve Akdeniz'e geçiş güzergahında önemli bir noktadır. Ayrıca 30 Haziran 2016 tarihinde açılan ve İzmit Körfezi'nin Dilovası Dil Burnu ile Altınova'nın Hersek Burnu'nu bağlayan Osmangazi Köprüsü bölge içindeki ulaşım ağını önemli ölçüde rahatlatmıştır.

Şehir merkezi denizden iki metre yüksekte bulunmakta olup; il sınırları içerisinde yer alan en yüksek nokta ise 926 metre yüksekliğindedir (Turan, 2009). Yalova'nın iklimi, Makro-klima tipi olarak, Akdeniz ve Karadeniz iklimleri arasında bir geçiş niteliği taşımakta olup bazı dönemlerde de karasal iklim özelliklerini yansıtmaktadır. İlde genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise ılık ve bol yağışlıdır.

Yalova ili, Armutlu yarımadasını oluşturan Doğu-Batı uzanımlı Samandağları silsilesinin kuzeybatı kesiminde yer almakta olup, bu dağ kuşağı tektonik kökenlidir ve Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun kuzey ve güney kolları arasındaki yükselim alanına karşılık gelmektedir (Turan, 2009). Kent; 1. Derece deprem bölgesinde yer almaktadır ve yakın geçmişindeki 1999 Marmara depremi ile adından oldukça söz ettirmiştir. 17 Ağustos 1999 yılında yaşanmış olan 7.5 büyüklüğündeki deprem, bölgede büyük bir yıkım ve can kaybına sebep olarak bölge yaşıntısının olumsuz etkilenmesine yol açmıştır.

3. YALOVA'NIN TARİHİ VE SOSYO-EKONOMİK DURUMU

Yalova'nın kuruluşu ile ilgili kesin bilgiler olmamakla birlikte, yörede yerleşimin Neolitik Çağda (M.Ö. 8000-5500) başladığı tahmin edilmektedir (Akpınar, 2012). Bazı kaynaklarda ise Yalova'nın M.Ö. 4000 ve 3000 yıllarından itibaren bir yerleşim alanı olduğu belirtilmiştir (Dargın, 2010; Yılmaz, 1987). Ancak Trakya'dan Küçük Asya'ya geçerek, Marmara Denizi'nin doğusunda bir krallık kuran Bithynialılar (Bitinyalılar) tarafından M.Ö. 7. yüzyılda bir yerleşme yeri olarak kurulmuş olmasının daha güçlü bir yaklaşım olduğu söylenebilir (Kazal, 2014).

"Bithynialılar MÖ.7. yüzyılda Trakya'dan Küçük Asya'ya geçerek İstanbul Boğazı'ndan Sakarya Irmağı'nın doğusuna ve Karadeniz'den Marmara Denizi'ne kadar uzanan topraklara yerleşmiş Thrak kökenli bir toplumdur. Anadolu'daki Pers egemenliği döneminde kuvvetlenen Bitinya asilzadeleri, milâttan önce III. yüzyılın başlarına doğru

Bitinya Krallığı adıyla bağımsız bir krallık kurduğunda Yalova yöresi bu krallığın sınırları içinde kalmıştır(Tunay, IX [1986]: 507)” (Kazel, 2014).

Daha sonra bölge; M.Ö. 74 yılında Roma İmparatorluğu tarafından fethedilmiştir ve M.S. 395 yılında Roma’nın ikiye ayrılmasından sonra Doğu Roma yani Bizans İmparatorluğu egemenliğinde kalmıştır. Bu dönemde Termal kaplıcalarına verilen önem daha fazla artmaya başlamıştır.

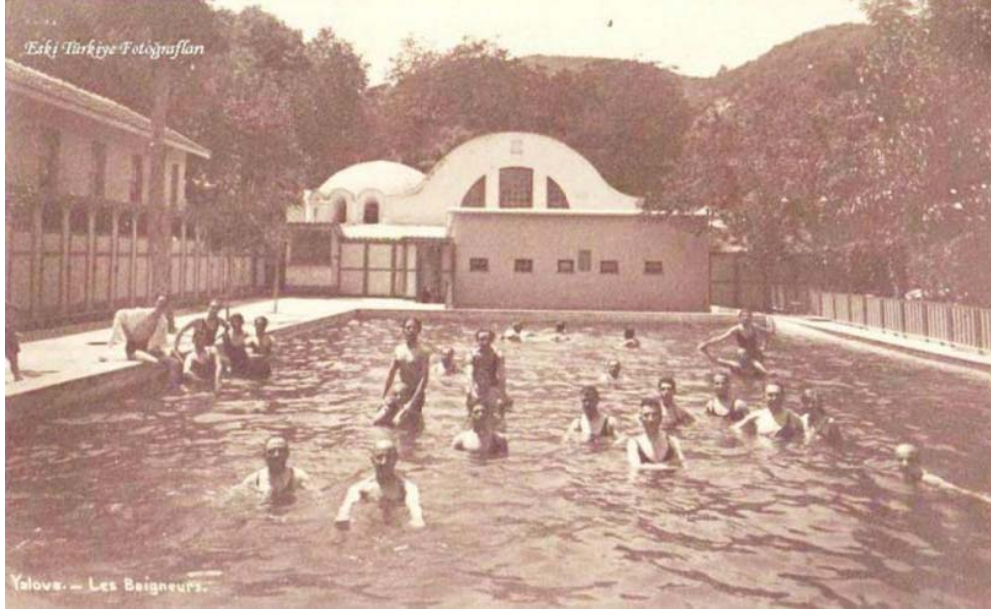
Şehsuvaroğlu’na (1957) göre; Bizans döneminden sonra Selçukluların yönetimine giren yöre, Haçlı Seferleri sırasında oldukça tahrip edilmiştir. 1095 yılında İstanbul’dan gelen Gotie ve PierLemit komutasındaki Haçlı orduları Selçuklular tarafından püskürtülmüş, Sultan Osman’ın emri ile Karayalvaçoğlu tarafından 1291’de buralar ele geçirilerek eski inanışları sürdüren her şey yıkılmış ve yerine yenileri yapılmıştır (Yılmaz, 1987).

Osmanlı Devleti’nin kurucusu Osman Bey’in 1302’de bir Bizans birliğini yendiği savaş (Bafeus) Yalova civarında yapılmış olup; Yalova ve çevresi tam olarak 1326’da Osmanlı’nın eline geçmiştir ve bu tarihten sonra Bizans’ın Yalova kaplıcalarından faydalanması sona ermiştir (Kazel, 2014).

“Çok eski kaynaklarda Yalova adına rastlanmazken, Yalova bölgesinin Türk hâkimiyetine girmesinden sonra bölgeye Yalakova ismi verilmiştir. Türkler’in Yalova’ya Yalakova (Yalakâ- bâd) veya Yalıova ismini verdiklerine dair bilgiler mevcuttur. Fakat Yalakdere vadisinin bugünkü Yalova’nın 27 km. kadar doğusunda (günümüzde Altınova sınırları içerisinde) denize ulaşarak bir delta meydana getirdiği göz önüne alınırsa Yalakova isminin Yalova’ya değil daha doğudaki bu delta ovasına verilmiş olması ve Yalova isminin Yalıova’dan gelmesi daha mâkul görünmektedir. Yalakova Bizans’a karşı savunma bölgesi olarak kullanılmıştır. Bu bölgeye bazen Yalakabad da denilmekteydi. Bu ad ise Yalakova’ya hakim olan Yalokonya adında bir kadının ismi ile alakalıdır” (Kazel, 2014). Yalova, Evliya Çelebi’nin Seyahatnamesinde Kara Yalovaç, Kâtip Çelebi’de ise Yalakabad ve Yalıova adlarıyla bahsedilirken, o dönemlerde Yalova isminin verildiği de görülmektedir (Akpınar, 2012).

Yalova; 1867 yılında Bursa Merkez Sancağı’na, 1901 yılında bağımsız İzmit Sancağı’na, 1929 yılında İstanbul’a bağlanmıştır. 1995 yılında ise İstanbul’dan ayrılarak il yapılmıştır. Bu doğrultuda Kocaeli Karamürsel ilçesine bağlı Altınova ile Bursa Gemlik ilçesine bağlı Armutlu Beldeleri İl sınırları içerisinde dahil edilerek Yalova’nın ilçeleri olmuştur.

Yalova'nın tarihsel gelişiminde genel olarak 4 farklı önemli dönemden bahsedilebilir. Bunlar; Bithynia Krallığı Dönemi, Roma-Bizans Dönemleri, Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemidir. Yalova'nın gelişiminde Termal bölgesindeki kaplıcaların da rolü büyüktür (Şekil 4, Şekil 5).

Şekil 4. Yalova Kaplıcalarının 1930 Yılındaki Eski Bir Görünümü (URL-4).

Şekil 5. Yalova Termal Bölgesinin 1936 Yılındaki Eski Bir Görünümü (URL-4).

Yalova'nın genel ekonomisi ağırlıklı olarak tarım, sanayi, turizm, hizmet gibi sektörlerle dayanırken; seracılık ve çiçekçilik bölge tarımında önemli bir yer tutmaktadır.

2011 yılı Yalova işgücü piyasası araştırması ve analiz çalışması sonuçlarına göre; işyerlerinin %62,2 gibi büyük bir bölümü hizmet sektöründe, %29,6'sı sanayi sektörü, %6,7'si İnşaat, %1'i tarım ve % 0,6'sı turizm sektöründe faaliyet gösterirken; işyerlerinin çoğunluğu ise %79,1 ile şahıs işletmesidir (Akman 2012). Yalova ilinde kayıtlı istihdamın toplam nüfusa oranı ise %24.16'dır (Aydın 2011).

İşyeri oranında her ne kadar sahip olduğu pay düşük olsa da, tarım sektörü Yalova ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. İl sınırları içinde 241.094 hektar tarım alanı mevcutken, bu alanın % 70,9' unda tarla bitkileri, % 28' inde bağ bahçe bitkileri, % 01.01' inde ise süs bitkileri tarımı yapılmaktadır (Kocatepe 2011).

Seracılık ve çiçekçilik, tarımda önemli bir yer işgal etmektedir. Özellikle kentin ulaşım yönünden merkezi bir yerde bulunması, uygun iklim koşullarına sahip olması ve kaliteli ürün elde etme konusunda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olması gibi sebeplerle seracılık, bölgenin merkezi bir konuma gelmesini sağlamıştır.

4. ÇALIŞMANIN AMACI, ALANI VE YÖNTEMİ

Yerel kimlikler dünyada ve Türkiye'de küreselleşme, sanayileşme ve bunun sonucunda oluşan göçlerle giderek yok olmaktadır. Bu durum da insanlarda bulundukları yere 'yabancılaşma' hissini oluşturmaktadır. Bu nedenlerle yerel benzerliklerin ortaya çıkarılmasının önemi çok büyüktür. Tipoloji yöntemi ile analiz edilerek ortaya çıkarılan bu benzerlikler aynı zamanda yerel kimliğin girdileridir. Elde edilen bu veriler sayesinde geçmişin izleri, devam etmekte olan yapılaşmanın ve geleceğin yol gösterici ışığı olacaktır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, bugün çoğu harap durumda olan ancak özgün bir kırsal mimari dokuya sahip olan Akköy'deki kültürel mirasın tamamen yok olmadan kayıt altına alınıp gelecek kuşaklara aktarılması ve yapılacak olan yeni tasarımlara rehber olmasıdır.

Çalışmada bölgedeki kültür turizmine de katkıda bulunabileceği düşünülen Akköy'de alan çalışması yapılarak nitelikli görülen 10 konutun tipolojik analiz yöntemiyle cephe mimarisi incelenmiştir. Tipolojik analiz yönteminin seçilme sebebi ise; kullanıldığı her alanda araştırmacının ele aldığı olgunun anlaşılır kılınması ve tanımlanabilmesi amacıyla yapılan sistematik bir çalışma olmasıdır.

Envanter, sınıflandırma ve değerlendirme işlemlerinin en uygun bir şekilde yapılabilmesi için "tipolojik çözümleme yöntemi" kullanılmıştır. Tipolojik analizde binaların ortak karakteristikleri üzerinde durulmuş, tipoloji yalın bir sınıflandırma ve değerlendirme yöntemi olarak kullanılmıştır.

Öncelikle konu ile ilişkili olan tip, tipoloji ve tipolojik analiz yöntemi ile ilgili geniş çapta bir literatür araştırması yapılmış, bu analiz yöntemi ile yapılmış olan diğer çalışmalar incelenmiş ve özetle aktarılmıştır. İkinci olarak incelenecek konutların yerleri alanda tespit edilerek fotoğraflanmıştır. Üçüncü aşamada ise “tipolojik analiz” yöntemi kullanılarak Akköy kırsal konutlarının inceleme tipolojileri tablolar halinde ortaya konulmuştur. Bu tablolar hazırlanırken, Türkiye Kültür Envanteri Kılavuzundan (Başgelen, 2003) yararlanılmıştır. Her bir konuta ilişkin “çatı örtüsü tipi ve malzemesi, kat türü, giriş cephesine ait; dolu-boş oranları, girinti-çıkıntıları, kaplama malzemeleri, pencere tipleri ve ana giriş kapısı tipi” gibi mimari özellikler incelenmiştir. Bu incelemeler yapılırken soyutlama-şemalaştırma ve tiplendirme yöntemine başvurulmuş ve tablolar oluşturulmuştur (Tablo 1-10).

4.1. Tip, Tipoloji ve Tipolojik Analiz Yöntemi

Yöntembilim terimleri sözlüğünde, tip sözcüğünün Türkçe karşılığı olarak “bir olaylar ya da kavramlar kümesini ortak ve ayırıcı özellikleriyle dile getiren kalıp” açıklaması ile “örnekçe” sözcüğü yer almaktadır (Sencer, 1981). Moles’e (1990) göre; kesin bilimlerde (doğa bilimlerinde) araştırmaların büyük bir kısmı, doğru tipler bulmaya ve varlıkları, düşünce sürecinde büyük bir tasarruf sağlayan ideal-tiplerle değiştirmeye çalışmaktadır. Tip gerçeklikte yoktur, bir soyutlamadır. Böylelikle, asgari bir çabayla insan zihni birtakım değişiklikler ekleyerek tipten gerçekliğe ulaşabilmektedir. Leupen’e (1997) göre; tip kavramının mimarlık alanında kullanımı konusunu irdelerken, bu arka plan dikkate alınmalıdır. Mimarlık alanında tip düşüncesi, binaların işlevsel, biçimsel veya strüktürel özelliklerine göre sınıflandırılması ve incelenmesiyle sınırlı olandan daha derin bir kapsama sahiptir (Bingöl, 2007).

Tipoloji sözcüğü ise, taşıdığı anlamlar ve etimolojik bağı nedeni ile tip kavramı ile sıkı sıkıya ilişkilidir. Sözcüğün, yöntembilim terimleri sözlüğünde Türkçe karşılığı olarak “örnekçeleme” sözcüğü yer almaktadır. Örnekçeleme, “bir olgu ya da bir süreci ayırıcı özelliklerine dayanarak soyut bir kalıp içinde biçimlendirme” şeklinde açıklanmaktadır (Sencer, 1981). Genellikle tipoloji kavramının içerdiği başlıca iki eylem, “bireyselleştirme” ve “sınıflandırma” olarak kaynaklarda belirtilmektedir (Altaş, 1997).

Martinez’e (2003) göre; mimarlıktaki tip konusu iki farklı şekilde düşünülebilir. İlki tasarım çalışması için direkt olarak uygulanabilen bir bilgi şekli olarak tipolojidir. İkinci yaklaşım ise tipolojiyi, yerleşik halk ve mimarlar arasında bir yüzleşme alanı olarak düşünür.

Andre Bideau'ya (2000) göre; 1970'lerde tipoloji kavramı, mimarlığın özerkliğini yeniden kuran postmodernizm ile bilimsel objektiflik ve eleştirinin gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Tipolojinin arkasında yatan tekrar ve izlerin kullanımı sayesinde, 'güçlü' mimarlık; ya morfolojik biçimlendirme ya da görüntü ve simgelerin uygulanması yoluyla, kendine özgü ortamın zorluklarındaki tasarımda seçici bir tepki pozisyonundaydı (Ebner ve diğerleri, 2010).

Rossi mimariyi incelerken, belirli tarihi dönemler, o zamanın ekonomik yaptırımları, ürünün ölçeği veya ilk kullanım fonksiyonu gibi zamanla değişime uğrayan kriterlere yoğunlaşmamak gerektiğini savunur. O'na göre yapılması gereken, tipolojik morfolojik bir yaklaşımla kentsel formları karşılaştırmalı olarak çalışarak, kentlerin genel ve kalıcı karakterlerini ortaya çıkarmaktır. Tipoloji Rossi için 'mimarlığın analitik anıdır' (Vidler, 1977). Rossi'nin yaklaşımında (1982) genellik özellikten, çoğulluk tekillikten daha önemlidir ve sürekliliği, genelliği ve yaygınlığı sağlayan ortak karakter, formdan önce gelen ve onu oluşturan tiptir. Kentsel hafıza ve mantıksal incelemenin kesiştiği noktada oluşan tip kurgusu, mimari formun da belirleyicisidir (Güney, 2007).

Bunun yanı sıra mimarlık kuramlarına bakıldığında, bir nevi tipolojilerin tipolojisi olarak adlandırılabilir yaklaşımlar vardır. Bu yaklaşımların en bilinen örneklerinden biri mimarlık tarihçisi Anthony Vidler'in farklı dönemlerde ortaya çıktığını savunduğu üçlü tipolojidir. Vidler'e (1976) göre; ilk tipoloji, Aydınlanma Çağının rasyonel felsefesi doğrultusunda ortaya çıkar ve mimarlığın doğal temelini ilk inşa edilen barınakta bulunacağını savunur. İkinci tipoloji, 19. yüzyılın sonlarında değişen sosyal yapının bir sonucu olarak ortaya çıkar ve mimarlık alanında tasarımın kitle üretimine cevap verecek şekilde değişimini yansıtır. En son olarak üçüncü tipoloji de, altmışların sonlarında ortaya çıkar ve geleneksel kentlere odaklanarak, bu kentlerin doğal gelişimini ve özellikle evlerden sokaklara, mahallelere ve kentin kendisine kadar uzanan biçimsel ilişkiler zincirini inceler.

Tipoloji, normatif bir yapının gerçekleştireceği gibi reçete yazmak yerine, eğilimleri ortaya çıkararak ve iyi tasarım seçimleri yapmanın gerektirdiği senteze dayalı sezgisel sorumluluğu da hiçe saymadan yön vermeye yarar (Petrucchioli, 2008).

Mimarlık alanında tipoloji, mimari oluşum olan tipleri sınıflandırabilmek için, mimari öğelerin birleşme olanaklarının araştırılma çabası veya elemanter geometrik doğalarına indirgenmiş mimari biçimlere ilişkin belirli tiplerin arşivinin oluşturulması olarak tanımlanmaktadır (Martinez, 2003).

TomasMaldonado'ya (1966) göre; bir çözüme varmak için mimari formların tipolojisini kullanmak gerekli olabilir. Bu formların kendilerinin tasarımıda kullanılması vücutta bir kanser gibi görülmektedir. Oysaki sınıflandırma yolu ile formların tamamının ortadan kaldırılması ile daha sistematik bir şekilde çözüme ulaşmak mümkündür (Colquhoun, 1981).

Tipoloji, kullanıldığı her alanda araştırmacının ele aldığı olgunun anlaşılır kılınması ve tanımlanabilmesi amacıyla "soyutlama, indirgeme ve şemalaştırma" gibi eylemleri içeren sistematik bir çalışmadır; özel olanın akıl yoluyla genelin altında ele alınmasıdır. Bu analiz yöntemi ile mimarlık alanında çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bunlardan bazıları şöyledir:

Akın ve Özen (2010), Tokat'taki 22 geleneksel evin yerleşim ve mimari özelliklerini analiz etmiş; plan özelliklerini çizimlerle, cephe özelliklerini ise fotoğraflarla aktarmışlardır. Şahin (2010), Ordu geleneksel evleri ile ilgili tezinde 32 evin yerleşim özellikleri, plan özellikleri ve tiplerini şematik olarak ifade etmiştir. Erturgut (2010), Urla tarihi kent merkezinde yer alan 45 tescilli konutun plan şemalarına ilişkin tipoloji çalışması yapmıştır. Yıldız ve Kerestecioğlu (2011), İstanbul Talimhane bölgesindeki sokak cephelerinde mimari kimliği oluşturan verileri incelemiştir. Körçeşme (2012), Eyüp merkez yerleşimindeki geleneksel konutlarla ilgili tezinde 10 konutun plan ve cephe tipolojilerini çizim ve fotoğrafları ile incelemiştir. Bozkurt (2013), Safranbolu evleri ile ilgili çalışmada; Türk evinin tarihsel gelişim sürecini, plan tipleri, iç mekan kurgusu, cephe özellikleri, kullanılan malzeme ve uygulama teknikleri açısından irdemiş ve incelenen evlerin plan tiplerinin, Türk evi plan tipinin hangisi içinde yer aldığına tespitini yapmıştır. Plan tipolojileri ise soyut olarak gösterilmiştir. Bayazıt (2014), Safranbolu'daki 48 evin oda sayısına göre plan tipolojisini göstermiştir. Eminağaoğlu ve Çevik (2015), Artvin'in ilçelerinden seçilen 23 köy yerleşmesindeki 41 konuta ait pencere, çıkma, giriş, malzeme ve strüktür tipolojilerini ortaya koymuşlardır. Yapılan araştırmalar sonucunda, konu ile ilgili Yalova'da yapılmış benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda literatürde bir eksiklik olduğu ortadadır. Bu çalışmada Yalova'nın geleneksel mimarisinde önemli bir yeri teşkil eden Akköy kırsal konutlarının tipolojik analizinin yapılması ile literatürdeki bir eksikliğin giderileceği ve bilime katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

5. BULGULAR

Bu çalışmadaki tipolojiler soyutlama, indirgeme ve şemalaştırmayöntemi ile elde edilmiştir. Yalova/Akköy'de yer alan ve çalışma kapsamında incelenen 10 kırsal konutun tipolojik analizi ile elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir:

- 1 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Giriş cephesinde birinci katta cephe boyunca çıkma bulunmakta ve payandalarla desteklenmektedir. Yığma ahşap iskelet sistemli olan yapıda kerpiç, tuğla ve moloz taş dolgu malzemesi de mevcuttur. Birinci kat tamamen sıvalıdır. Giriş kapısı ahşap tek kanatlıdır. Ahşap giyotin ve çift kanatlı pencereleri vardır. Bugün harap durumda olup kullanılmamaktadır. Ancak özgünlüğünü büyük oranda korumaktadır (Tablo 1).

- 2 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Giriş cephesinde girinti-çıkıntı bulunmamaktadır. Yığma sistemli olan yapıda zemin katta moloz taş, birinci katta tuğla kullanılmıştır. Zemin kat kısmen sıvalıdır. Giriş kapısı metal iki kanatlıdır. Ahşap tek ve üç kanatlı pencereleri vardır. Cephede giriş kapısının üstüne denk gelen kapı, birinci katta yıkılmış bir bölümün (balkon vb.) olduğuna işaret etmektedir. Bugün harap durumda olup kullanılmamaktadır. Ancak özgünlüğünü büyük oranda korumaktadır (Tablo 2).

- 3 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Fakat mevcut durumda çatıda metal malzemeli eklemeler vardır. Giriş cephesinde birinci katta çıkma bulunmakta ve payandalarla desteklenmektedir. Yığma ahşap iskelet sistemli olan yapıda tuğla dolgu malzemesi kullanılmıştır. Giriş cephesi kısmen sıvalıdır. Giriş kapısı ahşap tek kanatlıdır ancak kullanıcısı tarafından izin alınamadığı için çizimi yapılamamıştır. Ahşap tek ve çift kanatlı pencereleri vardır. Bugün kullanılmaktadır fakat çok fazla müdahale olduğundan, özgünlüğü kısmen bozulmuştur (Tablo 3).

- 4 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Giriş cephesinde hem zemin hem de birinci katta girinti-çıkıntıları bulunmakta ve birinci kat çıkmaları payandalarla desteklenmektedir. Yığma ahşap iskelet sistemli olan yapıda tuğla dolgu malzemesi kullanılmıştır. Yapı kısmen sıvalıdır. Giriş kapısı metal iki kanatlıdır. Ahşap giyotin ve tek kanatlı pencereleri vardır. Yapı günümüzde kullanılmakta ve özgünlüğünü büyük oranda korumaktadır (Tablo 4).

- 5 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Giriş cephesinde girinti-çıkıntı yoktur. Yığma ahşap iskelet sistemli olan yapıda tuğla dolgu malzemesi kullanılmıştır. Yapının giriş cephesi tamamen sıvalıdır. Giriş kapısı ahşap iki kanatlıdır. Ahşap giyotin pencereleri vardır. Bugün harap durumda olup kullanılmamaktadır. Ancak özgünlüğünü büyük oranda korumaktadır (Tablo 5).

- 6 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Giriş cephesinde girinti-çıkıntı bulunmamaktadır. Yığma sistemli olan yapıda tuğla ve moloz taş kullanılmıştır.

Giriş kapısı metal tek kanatlıdır. Ahşap giyotin pencereleri vardır. Bugün harap durumda olup kullanılmamaktadır. Ancak özgünlüğünü büyük oranda korumaktadır (Tablo 6).

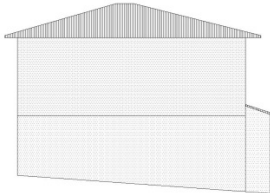
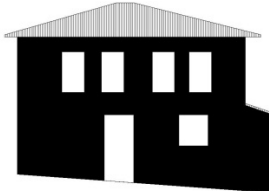
- 7 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Mevcut durumda çatıda metal malzemeli eklemeler vardır. Giriş cephesinde birinci katta cephe boyunca çıkma bulunmakta ve payandalarla desteklenmektedir. Zemin kat moloz taş yığma sistemli olup, birinci kat ise tuğla dolgu malzemeli yığma ahşap iskelet sistemlidir. Zemin kat kısmen sıvalıdır. Giriş kapısı ahşap iki kanatlıdır. Ahşap giyotin pencereleri vardır. Ancak yapıda bazı pencereler iki kanatlı plastik pencereler ile değiştirilmiştir. Yapı günümüzde sağlamdır ve kullanılmaktadır. Yeni malzeme ve eklerle müdahale gördüğünden, özgünlüğü kısmen bozulmuştur (Tablo 7).

- 8 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Giriş cephesinde birinci katta cephe boyunca çıkma bulunmakta ve payandalarla desteklenmektedir. Zemin kat moloz taş yığma sistemli olup, birinci kat ise tuğla dolgu malzemeli yığma ahşap iskelet sistemlidir. Zemin kat sıvalıdır. Giriş kapısı metal iki kanatlıdır ancak kullanıcısı tarafından izin alınamadığı için çizimi yapılamamıştır. Giriş cephesindeki bütün pencereler plastik pencereler ile değiştirilmiştir. Yapı günümüzde sağlamdır ve kullanılmaktadır. Yeni malzeme ve eklerle müdahale gördüğünden, özgünlüğü kısmen bozulmuştur (Tablo 8).

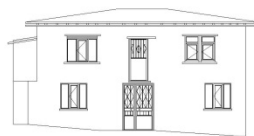
- 9 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Yapı, yerden yaklaşık yarım kat kadar yükseltilmiştir. Bu bölüm moloz taş malzemeli yığmadır. Zemin ve birinci kat ise tuğla dolgulu yığma ahşap iskelet sistemlidir. Giriş cephesinde hem zemin hem de birinci katta girinti-çıkıntılar mevcuttur. Birinci katın çıkmaları payandalarla desteklenmiş olup, cephenin ortasında cumba bulunmaktadır. Giriş kapısı ahşap iki kanatlıdır. Giriş cephesindeki bütün pencereler plastik pencereler ile değiştirilmiştir. Yapı günümüzde sağlamdır ve kullanılmaktadır. Özgünlüğünü büyük oranda korumaktadır (Tablo 9).

- 10 Numaralı konut; kırma kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır. Giriş cephesinde birinci katta cephe boyunca çıkma bulunmakta ve payandalarla desteklenmektedir. Zemin ve birinci kat tuğla dolgulu yığma ahşap iskelet sistemlidir. Zemin kat kısmen sıvalı ve boyalıdır. Giriş kapısı ahşap tek kanatlıdır ancak kullanıcısı tarafından izin alınamadığı için çizimi yapılamamıştır. Ahşap giyotin ve iki kanatlı pencereleri vardır. Yapı günümüzde sağlamdır ve kullanılmaktadır. Özgünlüğünü büyük oranda korumaktadır (Tablo 10).

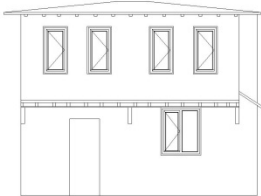
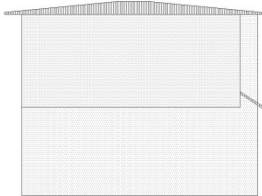
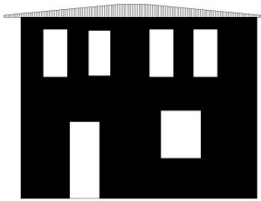
Tablo 1.1 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 1								
FOTOĞRAF		YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI					
								
DOLU-BOŞ		PENCERE	KAPI					
		 P1						
<table><tr><td>Doluluk</td><td>Boşluk</td></tr><tr><td>%81</td><td>%19</td></tr></table>		Doluluk	Boşluk	%81	%19	 P2	K1	
Doluluk	Boşluk							
%81	%19							

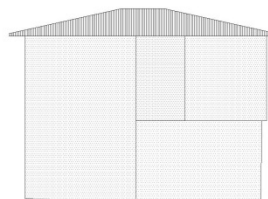
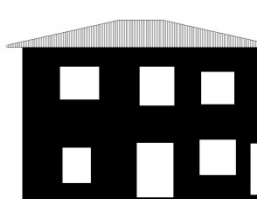
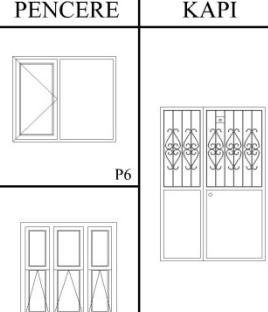
Tablo 2. 2Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 2								
FOTOĞRAF		YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI					
								
		DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI				
								
			P3					
		<table><tr><td>Doluluk</td><td>Boşluk</td></tr><tr><td>%77</td><td>%23</td></tr></table>	Doluluk	Boşluk	%77	%23	P4	K2
Doluluk	Boşluk							
%77	%23							

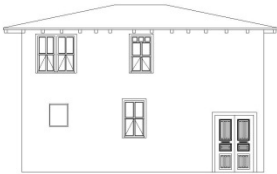
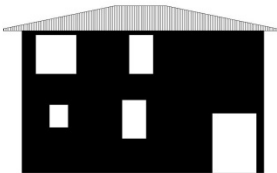
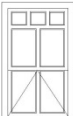
Tablo 3. 3 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 3						
FOTOĞRAF	YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI				
						
				DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI
					 P5	
					 P6	
Doluluk %79		Boşluk %21				

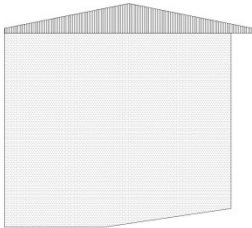
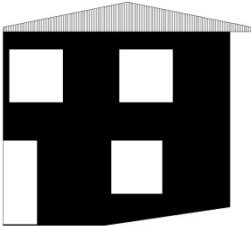
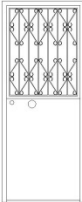
Tablo 4. 4 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 4				
FOTOĞRAF	YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI		
				
		DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI
				
Doluluk %78 Boşluk %22		P6	P7	
			K3	

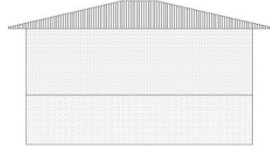
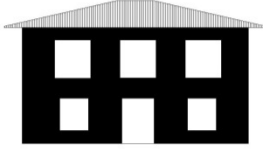
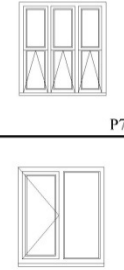
Tablo 5. 5 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 5			
FOTOĞRAF	YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI	
			
	DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI
		 P8	 K4
	<table><tr><td>Doluluk %80</td><td>Boşluk %20</td></tr></table>	Doluluk %80	
Doluluk %80	Boşluk %20		

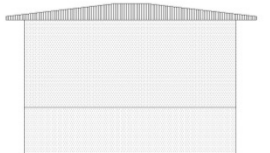
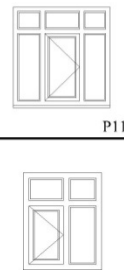
Tablo 6. 6 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 6						
FOTOĞRAF	YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI				
						
	DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI			
		 P7 P10	 K5			
	<table><tr><td>Doluluk</td><td>Boşluk</td></tr><tr><td>%73</td><td>%27</td></tr></table>	Doluluk	Boşluk	%73	%27	
Doluluk	Boşluk					
%73	%27					

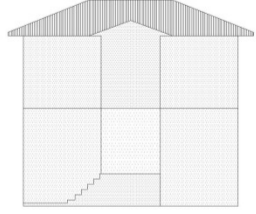
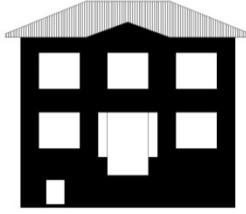
Tablo 7. 7 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 7			
FOTOĞRAF	YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI	
			
	DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI
		 P7 P6	 K6
		Doluluk %71	Boşluk %29

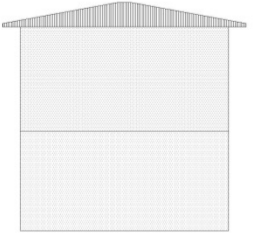
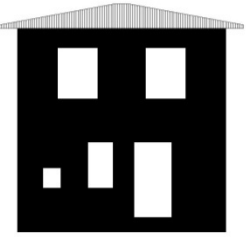
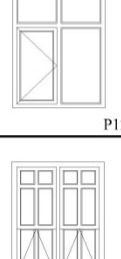
Tablo 8. 8 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 8			
FOTOĞRAF	YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI	
			
	DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI
		 P11 P12	
		Doluluk %76	Boşluk %24

Tablo 9. 9 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 9			
FOTOĞRAF	YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI	
			
	DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI
		 P13 P14	 K7
Doluluk %69		Boşluk %31	

Tablo 10. 10 Numaralı Konutun Giriş Cephesinin Mimari Özellikleri

KONUT NO: 10			
FOTOĞRAF	YAPI CEPHESİ	GİRİNTİ-ÇIKINTI	
			
	DOLU-BOŞ	PENCERE	KAPI
		 P12 P15	
Doluluk %80		Boşluk %20	

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Akköy’de yer alan 10 kırsal konutun cephe mimarisine dair yapılan tipolojik analizler sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- Bütün konutlar saçaklı, kırma-kiremit çatılı ve zemin üstü bir katlıdır.
- Konutların çoğunda gerek yatayda gerekse düşeyde girinti-çıkıntılar bulunmaktadır ve çıkmlar payandalarla desteklidir.
- Yapım sistemleri yığma olup, çoğunlukla tuğla dolgu ahşap iskelet sistemlidir. Konutların bazılarının zemin katları yığma moloz taştır.
- Konutların çoğunda giriş kapısı ahşap iki kanatlı olmakla beraber, ahşap tek kanatlı, metal tek kanatlı veya metal çift kanatlı kapıları olan konutlar da mevcuttur. Zamanla değiştirildiği düşünülen kapılar, şu an çeşitlilik gösterdiğinden tipolojisi hakkında bilgi edinmek mümkün değildir.
- Bazı konutlarda pencereler değiştirildiği için, belirli bir pencere tipolojisi tespit edilememiştir. Fakat, özgün olan pencerelerin çoğu ahşap giyotin (düşey sürmeli) şeklindedir.
- Konutların çoğunluğu günümüzde sağlam olup, kullanılmaktadır. Fakat, zaman içerisinde oluşan hasarlar sebebi ile bazıları, yapılan ekler ve müdahalelerle özgünlüğünü kısmen kaybetmiştir. Harap durumda olanlar ise özgünlüğünü büyük ölçüde korumaktadır.

Genel bir değerlendirme yapılacak olursa; konutların bugün sağlam olup kullanılanları yapılan eklerle özgünlüğünü kaybetmeye başlamıştır. Bu ekler ve müdahaleler ise özgün cephe tipolojisinin belirlenmesini zorlaştırmaktadır. Ancak, harap durumda olup kullanılmayanlar ise büyük ölçüde özgünlüğünü korumakta ve bize Akköy kırsal cephe mimarisinin tipolojik özellikleri hakkında ipuçları vermektedir. Özgün bir kırsal mimari dokuya sahip olan Akköy’deki kültürel mirasın tamamen yok olmadan kayıt altına alınıp, koruma çalışmalarının yapılması, özgün yapılarına kavuşturularak gerekirse yeniden işlevlendirilmesi; kültürel sürekliliği sağlamak ve bu anlamda yeni tasarımlara rehber olabilmesi için önemli görülmektedir. Bu çalışmalarla, yörenin kültür turizmine de katkıda bulunulabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akman, A.C. (2012), “Türkiye’de İşsizlerin Mesleğe Yöneltilmesi Sorunları: Yalova İli Örneği”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yalova Üniversitesi, Yalova.
- Akın, E. S., Özen, H. (2010), “Tokat Geleneksel Evlerinin Beyhamam ve Bey Sokak Örneğinde İncelenmesi”, The Black Sea Journal of Social Sciences, 2(2): 167-189.

- Akpınar, F. (2012), "Kente Göçle Gelenlerin Sosyo-Ekonomik Yapısı: Yalova İli Örneği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yalova Üniversitesi, Yalova.
- Altaş, N. (1997), "Tipoloji", Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, Cilt 3, YEM Yayınevi, İstanbul; 1779.
- Aydın, M. (2011), "İstihdam Politikaları Açısından İşkur'un Eğitim Programları: Yalova İli Örneği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Başgelen, N. (2003), "Türkiye Kültür Envanteri Kılavuzu", Türkiye Bilimler Akademisi Türkiye Kültür Sektörü TÜBA-TÜKSEK Yayınları, Yapım: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, Birinci Basım, Mart Matbaası, İstanbul.
- Bayazıt N.(2014), "Safranbolu Evlerinin Plan Tipolojisi ve Kullanıcı İhtiyaçları Hiyerarşisi", Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Tasarım Kuram Dergisi10(17): 1-15.
- Bingöl, Ö. (2007), "Mimarlıkta Tip Kavramı ve Tipoloji", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- Bozkurt, S. G. (2013), "19. Yüzyılda Osmanlı Konut Mimarisinde İç Mekan Kurgusunun Safranbolu Evleri Örneğinde İrdelenmesi", Journal of the Faculty of Forestry, İstanbul University, 62(2): 37-70.
- Colquhoun, A. (1981), "Essays in Architectural Criticism: Modern Architecture and Historical Change", The MIT Press, England.
- Darçın, İ. Ş. (2010), "Yerel Kültür Mirasının Dijitalleştirilmesi ve Halk Kütüphaneleri: Yalova Örneği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Ebner, P., Herrmann, E., Höllbacher, R., Kuntscher, M., and Wietzorrek, U. (2010), "Typology+Innovative Residential Architecture", Translation from German into English: Steven Lindberg, Birkhauser Verlag GmbH Basel, Printed in Germany.
- Eminağaoğlu, Z., Çevik, S. (2015), "Facade Typologies of the Rural Housing- The Case of Artvin", TMD International Refereed Journal of Design and Architecture, May/ June/ July/ August, Spring Summer, Issue 05: 76-97.
- Ertugut, B. Ş. (2010), "Urla Tarihi Kent Merkezindeki Konutların Plan Şemalarına İlişkin Tipoloji Çalışması", Ege Mimarlık Dergisi 73: 32-35.
- Güney, Y. İ. (2007), "Mimarlıkta Orijin Olarak Tip Kurgusu", Ege Mimarlık Dergisi 62: 28-31.
- Kazel, E. (2014), "Yalova Şehir Coğrafyası", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

- Kocatepe, H. (2011), "Yoksulluk ve Kent Yoksulluğu: Yalova İli Örneği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yalova Üniversitesi, Yalova.
- Körçüşme, N. (2012), "Eyüp Merkez Yerleşiminde Geleneksel Konut Mimarisi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Martinez, A. C. (2003), "The Architectural Project", Edited by Malcolm Quantrill, Copyright by CASA, First Edition, Manufactured in the USA.
- Moles, A. (1990), "Les Sciences de l'Imprecis", "Belirsizin Bilimleri: İnsan Bilimleri İçin Yeni Bir Epistemoloji", Çev: Bilgin, N. (2001), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Petrucchioli, A. (2008), "Bellek Yitiminin Ardından Akdeniz İslam Kent Dokusunun Öğrettikleri", Çev: Kütükçüoğlu, B., YEM Yayın, Yayın No: 151, Birinci Baskı, İstanbul.
- Sencer, M. (1981), "Yöntembilim Terimleri Sözlüğü", Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Şahin, Ş. (2010), "Ordu Geleneksel Evleri Üzerine Bir Araştırma", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Turan, İ. M. (2009), "Yalova'daki Yapıların Depremselliğinin İncelenmesi", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Vidler, A. (1976), "The Third Typology", in *Oppositions*, Volume 7, The MIT Press.
- Vidler, A. (1977), "The Idea of Type: The Transformation of the Academic Ideal", 1750-1830, in *Oppositions*, Volume 8, The MIT Press.
- Yıldız, S., Kerestecioğlu, F. Ö. (2011), "Turizm Amaçlı Değişen Tarihi Bölge Talimhane'nin Sokak Cephelerinde Mimari Kimliği Oluşturan Verilerin İncelenmesi", *Megaron Dergisi* 6(3): 193-209.
- Yılmaz, O. (1987), "Yalova-Termal Yöresinin Turistik Planlamasında Peyzaj Mimarlığı Kriterlerinin Saptanması", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara Üniversitesi Ankara.
- (URL-1) <https://tr.wikipedia.org/wiki/Yalova>
- (URL-2) https://tr.wikipedia.org/wiki/Yalova_ilindeki_yerle%C5%9Fim_yerleri_listesi
- (URL-3) <https://www.google.com.tr/maps/@40.6084977,29.1358688,12.25z>
- (URL-4) <http://www.tarihtarih.com/?Syf=4&Fa=2&Id=222341> (Tarih TarihYayınevi. Yalova Fotoğraf Arşivi)